

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi ve “KU Leuven Centre for Environment and Health” Deneyimi

Uzm. Dr. Abdulsamet SANDAL

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi

İç Hastalıkları Anabilim Dalı

İş ve Meslek Hastalıkları Bilim Dalı

Sunum Planı

- Belçika İSG Sistemi
- Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi
- KU Leuven Centre for Environment and Health

Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Projeleri Koordinasyon Birimi

Uluslararası Araştırma İşbirliği Projesi desteği ile (Proje Numarası: TDK-2016-13331)

Belçika İSG Sistemi-1

- 4 Ağustos 1996 tarihli Çalışanların İşyerinde İyilik Hali Hakkında Kanun (Act of 4 August 1996 on well-being of workers in the performance of their work)
 - Kraliyet kararnameleri (1998, 1999, 2003, 2007)

Belçika İSG Sistemi-2

The OSH infrastructure in Belgium on an implementation level, Prevent, 2012

https://oshwiki.eu/wiki/OSH_system_at_national_level_-_Belgium

Belçika İSG Sistemi-3

- Çalışma koşullarının sorumluluğu → işverene ait (İSG birimi yürütür)
- 20'den az çalışanı olan işveren kendisi yürütebilir.
- En az 50 çalışanı olan işyerlerinde İSG Komitesi: İşveren / temsilcileri + Çalışan temsilcileri + sağlık ve güvenlik danışmanı veya iş sağlığı birimi sorumlusu + diğer uzmanlar (örn. *External service* uzmanları)

<https://www.worker-participation.eu/National-Industrial-Relations/Countries/Belgium/Health-and-Safety>

https://oshwiki.eu/wiki/OSH_system_at_national_level_-_Belgium

Belçika İSG Sistemi-4

Çalışan sayısı	Komitedeki Çalışan Temsilcisi Sayısı
<50 (Maden ve ocaklarda)	2
50-100	4
101-500	6
501-1.000	8
1.001-2.000	10
2.001-3000	12
3.001-4.000	14
4.001-5.000	16
5.001-6.000	18
6.001-8.000	20
>8.000	22

- İşveren/yönetim temsilci sayısı, çalışan temsilci sayısını geçemez.
- Temsilciler seçimle belirlenir (4 yıllık periyod).
- Başkan kıdemli yönetim temsilcisi, sekreteryaya iş sağlığı birimi.

Belçika İSG Sistemi-5

4 kategori

- Grup A ve B: Büyük ve çok büyük şirket / işyerleri + yüksek ve çok yüksek risk
- Grup C: A ve B gruplarında olmayan, 200'den az çalışanı olan
- Grup D: 20'den az çalışanı olan, işverenin kendisinin güvenlik danışmanı olabileceği

<https://www.worker-participation.eu/National-Industrial-Relations/Countries/Belgium/Health-and-Safety>

https://oshwiki.eu/wiki/OSH_system_at_national_level_-_Belgium

Belçika İSG Sistemi-6

- İSG hizmetleri: *Internal service / External service*
- İşyerlerinde *internal service* birimleri (iş sağlığı birimi + 1-2 iş güvenliği danışmanı). Belli koşullarda birkaç işveren bir araya gelerek *internal service* birimi kurabilir.

<https://www.worker-participation.eu/National-Industrial-Relations/Countries/Belgium/Health-and-Safety>

https://oshwiki.eu/wiki/OSH_system_at_national_level_-_Belgium

Belçika İSG Sistemi-7

External service

- 1996 tarihli kanunun 40.maddesi
- İşverenler, yerel idare ve kamu kuruluşları, belediyeler vb. kurabilir.
- Kâr amacı gütmeyen kuruluş yapısında
- 2 bölüm: Multidisipliner risk yönetimi bölümü / Sağlık gözetiminden sorumlu bölüm

Belçika İSG Sistemi-8

External service

- Risk yönetimi bölümü başında bir mühendis (Level 1 eğitim almış olan)
- External service → Çalışma Bak. ve Sağlık otoritesince (Flaman veya Valon bölgesindeki) tanınmalı

Belçika İSG Sistemi-9

Ulusal strateji:

- *National Strategy for Well-Being at Work 2016-2020*
 - Güvenli ve sağlıklı çalışma
 - Çalışma hayatına katılımın güçlendirilmesi
 - Korumanın güçlendirilmesi
 - Önleme kültürünün güçlendirilmesi

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-1

- Belçika'da, herhangi bir doktor tıbbi muayene ve muhtemel meslek hastalığı teşhisi yapma hakkına sahiptir.
- Böyle bir durumda, bir meslek hastalığından şüphelenilen çalışanın (veya hasta) resmi tanı ve tazminat prosedürleri için Mesleksen Riskler Federal Ajansı (Federal Agency for Occupational Risks, FEDRIS) başvurmaları için teşvik edilir.

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-2

- Teşhis ve ileri incelemelerin tüm aşamalarında FEDRIS tesislerinde veya bazı durumlarda dış uzmanların veya uzmanlaşmış sağlık tesislerinin/ kurumlarının desteğiyle yapılır.
- Ayrıca, gerekli prosedürler için (resmi başvurudan önce hasta tarafından ödenen tüm masraflar dahil) ilgili tüm masraflar FEDRIS tarafından karşılanır veya geri ödenir.

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-3

- Meslek hastalıkları ve iş kazaları için mevcut olan 2 yapının 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren tek çatı altında toplanması ile kurulan FEDRIS, Meslek Hastalıkları Fonunun kontrolünde Asbestozis ve Mezotelyoma olgularının tazmini için 1 Nisan 2007’de oluşturulan Asbest Fonu’nu da yönetmektedir.
- FEDRIS, Sosyal İşler, Sağlık, İltica ve Göç Bakanı (Minister of Social Affairs, Health, Asylum and Migration) tarafından denetlenmektedir.

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-4

Meslek hastalıkları konudaki başvurular için aşağıdaki üç koşulun sağlanması gereklidir:

1. Aşağıdaki aktivitelerden birinde çalışmak
 - Özel sektör çalışanı;
 - Madenci ve benzer meslekler;
 - Ticari filo denizcisi
 - Fiziksel engellilik veya işsizlikten sonra, bir yasa veya kararnameye dayanarak mesleki eğitimi alma,
 - Öğrenci veya maaş alınmıyor olsa dahi çırak veya stajyer;
 - İl veya belediye idaresi olan çalışan (kamu çalışanları için ayrı prosedür).

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-5

2. Çalışma sırasında hastalığın mesleksenel riskine maruz kalmak.
3. Hastalığın meslek hastalıkları listesinde bulunuyor olması (liste sistemi) veya eğer listede olmayan bir hastalık mevcutsa hastalık ile meslek arasında doğrudan bir bağlantının kurulabilmesi (açık sistem)

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-6

- Güvenlik danışmanı / işyeri hekimi yasal olarak bildirmekle yükümlü. Bildirimden sonra tazminat başvurusu için çalışana başvuru formları gönderilir.
- Bu formlar kamu ve özel sektör için farklıdır.

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-7

Belçika'da iki meslek hastalıkları listesi bulunmaktadır.

1. Belçika Listesi

([https://www.fedris.be/sites/default/files/assets/NL/Medische documentatie BZ/Lijsten/belgische lijst van de beroepsziekten 1.pdf](https://www.fedris.be/sites/default/files/assets/NL/Medische_documentatie_BZ/Lijsten/belgische_lijt_van_de_beroepsziekten_1.pdf))

Listede zaman içerisinde değişiklik ve güncellemeler yapılmaktadır. En son 2013 yılında değişiklik yapılmıştır.

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-8

2. Avrupa Birliği Listesi

([https://www.fedris.be/sites/default/files/assets/NL/Medischedocumentatie BZ/Lijsten/europese lijst van de beroepsziekten.pdf](https://www.fedris.be/sites/default/files/assets/NL/MedischedocumentatieBZ/Lijsten/europese lijst van de beroepsziekten.pdf))

L 238/30

EN

Official Journal of the European Union

25.9.2003

ANNEX I

European schedule of occupational diseases

The diseases mentioned in this schedule must be linked directly to the occupation. The Commission will determine the criteria for recognising each of the occupational diseases listed hereunder:

ANNEX II

Additional list of diseases suspected of being occupational in origin which should be subject to notification and which may be considered at a later stage for inclusion in Annex I to the European schedule

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-9

- Hastalığın teşhisi için bazı kriterler ve işçinin geçmişi içinde hastalığa maruz kalma için asgari kriterler kullanılmaktadır. Yasalar ve Kraliyet Kararnameleri bu maruz kalım kriterlerinin belirlenmesine imkân vermektedir.

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-10

Fonds
voor de
Beroepsziekten

Criteria van Schadeloosstelling voor Silicose

- Radyolojik bulguların değerlendirmesi için 1958 yılında yayınlanan ILO sınıflaması önerilmektedir. İş ve maruz kalım öyküsü ve uyumlu radyolojik bulguları olan olgularda maluliyet
- Radyografik bulgular (ILO sınıflamasına göre büyük opasitelerden (C,B,A) küçük opasitelere (Profüzyon 3,2,1) doğru azalacak yüzdeler ile)
- Fonksiyonel değerlendirme (her olguda tüm testlerin yapılması önerilmemekle birlikte spirometre, difüzyon, akciğer kompliyansı vb. değerlendirme için yüzdeler belirlilmiştir)
- Klinik belirtilerin bir arada değerlendirmesiyle belirlenmektedir.

Brussel 1966 - II
Openbare Instelling onder toezicht van de Minister van Sociale Voorzorg

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-11

- Liste sisteminde, FEDRIS tarafından listede yer alan meslek hastalıkları için sahada, yani bizzat işyerine giderek risk değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-12

- Açık Sistemde ise meslek hastalığı yakalandığını düşünen bir çalışan, herhangi bir hekimden alacağı tıbbi rapor ve tetkiklerin yer aldığı sağlık dosyasıyla FEDRIS'e başvurmaktadır.
- Kriterler karşılandığında durumda, listede yer almayan bir hastalık meslek hastalığı olarak kabul edilebilmektedir.

Belçika Meslek Hastalıkları Sistemi-13

- Listede yer almayan bir hastalık söz konusu ise yapılan işin açık ve detaylı tanımı istenmektedir ve diğer koşullar değerlendirilmektedir.
- Açık listede bilimsel verilere daha çok ihtiyaç duyulmaktadır. Maruz kalım ile hastalık arasında doğrudan ilişkinin gösterilmesi gerekmektedir.

Statistisch verslag 2017 Beroepsziekten

Open systeem			1	1		7		1	1	57				10	1	79
Lijststelsysteem	234	1	343	173	3	153	26		312		1009	12	10	62	1	2339
Niet genoemde pathologie								30								30
ALGEMEEN TOTAAL																2448
	A	B	C	D	H	L	M	N	R	S	T	U	V	X	Y	

- A Hearing loss (due to noise)
- B Disorders of the blood and blood-forming organs
- C Impairment of nerve function by pressure
- D Skin diseases
- E Tearing of thorn-shaped protrusions
- H Viral hepatitis
- L Radicular syndrome t.h.v. the lumbar vertebral column
- M Bone and joint disorders of the upper limbs due to vibrations
- N Nose, throat and ear disorders (except hearing loss due to noise)
- R Lung diseases
- S Bone and joint disorders, not mentioned elsewhere
- T Tendinopathy
- U Bursitis
- V Blood vessel disorders and angioneurotic syndrome
- X General diseases, intoxications, infectious diseases and internal diseases, not elsewhere specified
- Y Eye diseases

KU Leuven Centre for Environment and Health-1

DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH AND PRIMARY CARE
CENTRE FOR ENVIRONMENT AND HEALTH
KAPUCIJNENVOER 35 BLOK D BOX 7001
3000 LEUVEN, BELGIUM

- Eğitim
- Mesleki ve Çevresel Toksikoloji
- İş Hijyeni ve Çevre Hijyeni

<https://gbiomed.kuleuven.be/english/research/50000687/50000688/50000689/arbeids-milieu-en-verzekeringsgeneeskunde>

KU Leuven Centre for Environment and Health-2

- “İş Sağlığı ve Çevre Sağlığı Laboratuvarı”
-İç ortam hava kalitesi ölçümü

Active & Passive izlem cihazları

KU Leuven Centre for Environment and Health-3

- Analitik kimyasal ölçümler (GC-MS, HPLC, LC-MS/MS)

LC-MS

GC-MS

KU Leuven Centre for Environment and Health-4

- Kimyasallara dermal maruz kalım ölçümleri

- Permea-Tec Pad (VOC için)

KU Leuven Centre for Environment and Health-5

Prof. Dr. Lode Godderis

- Human biomonitoring of chemical exposure in the workplace: method development and application to chromates study.
- Occupational dermal exposure to cytostatics
- Strengthening the reintegration process through a better knowledge of the factors that influence the chance of success of a reintegration.

...

KU Leuven Centre for Environment and Health-6

Başlangıç: 15 Şubat 2019, Süre: 3 ay

- Merkezin aktivitelerinin gözlenmesi, toplantılara katılım
- Bioaerosol uygulayan çalışanlarda olası solunumsal sağlık etkilerinin belirlenmesi araştırma planlaması

KU Leuven Centre for Environment and Health-7

- Olası European Commission Horizon 2020 Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) Research and Innovation Staff Exchange (RISE) projesi taslak hazırlığı
- İş Sağlığı alanındaki yayınlarda bias değerlendirme çalışması ve diğer bir derleme hazırlığına katkı

Teşekkürler